

13.

miljöpartiet de gröna

2014-07-24

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2014 -08- 0 4
Dnr:	325-1051/2014
Till:	ATU

Motion av Stefan Nilsson (MP) om behandling mot spelberoende

Drygt två procent av Sveriges befolkning över 16 år beräknas ha allvarliga problem med spel om pengar, vilket översatt till Stockholms stad innebär cirka 17 000 personer. Spelberoende liknar på många sätt andra beroenden och missbruk. Spelandet får stora negativa konsekvenser för ekonomin, för den psykiska och fysiska hälsan och påverkar ofta arbetet eller skolan. Personer med spelproblem brukar få stora ekonomiska skulder och forskning visar att spelproblem är nära sammankopplat med kriminalitet, självmordstankar och självmordsförsök.

Många symptom på spelberoende liknar symptomen för andra beroenden, som till exempel abstinens, tolerans och upptagenhet. Samtidigt skiljer sig spelberoende från andra beroenden, på så sätt att drömmarna om en plötslig spelvinst som ställer allting tillrätta kan få missbruket att fortsätta.

Spelproblem finns i hela befolkningen men är ojämnt fördelat. Forskning från Statens folkhälsoinstitut (FHI) visar att problemet är vanligast bland män, unga och personer med låg utbildning. Personer som är födda utanför Sverige, personer som står utanför arbetsmarknaden och personer som har ekonomiska svårigheter är i högre grad drabbade av spelproblem. Spelproblem är också vanligare i storstadsregionerna än i landet som helhet. I Sverige som helhet beräknas 260 000 personer, varav 75 000 barn, leva med någon som har spelproblem. Spelproblem räknas av FHI därmed som ett folkhälsoproblem. En forskningsstudie från 2009 utförd av Svenska Spel beräknar att spelproblem kostar samhället minst 2,3 - 4,5 miljarder kronor per år, vilket motsvarar 17 000 - 33 000 kronor per person med spelproblem.

Enligt en undersökning gjord 2012 av "Stödlinjen för spelare och anhöriga" erbjuder drygt 30 kommuner specialutformad behandling för spelproblem. Göteborg, Malmö, Jönköping och Västerås är exempel på kommuner som erbjuder särskild behandling för personer med spelproblem. 210 kommuner erbjuder mer generell behandling eller stöd medan 50 kommuner inte erbjuder någon behandling alls för personer med spelproblem.

Uppkomsten av spelproblem brukar förklaras som en kombination av psykosociala och biologiska faktorer. Som exempel på psykosociala faktorer kan nämnas spelens tillgänglighet, spelens utformning och attityder i bekantskapskretsen och i samhället i stort. Åtskilliga forskningsstudier har visat att kognitiv beteendeterapi (KBT) och motiverande samtal (MI) är behandlingar som är verksamma vid spelproblem, både vid behandlingarnas slut och efter ett års uppföljning.

Spelberoende finns i dagsläget inte reglerat i socialtjänstlagen. En anledning till det är att tillståndet är klassificerat som en impulskontrollstörning i den amerikanska diagnosmanualen "Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, fourth edition (DSM-IV)". I den nyss utkomna femte upplagan av DSM ingår dock spelproblem som en beroendediagnos tillsammans med substansmissbruk som till exempel alkoholberoende och amfetaminberoende.

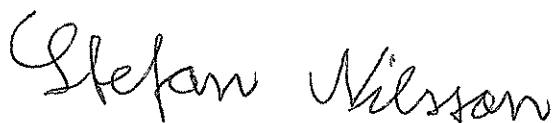
Förändringarna i DSM-5 bör med tiden sannolikt komma att innebära att socialtjänstlagen måste ändras, i så fall en förändring av 3 Kap 7 § i socialtjänstlagen, som reglerar socialnämndens ansvar för att motverka och förebygga alkohol- och substansmissbruk, till att även gälla spelproblem. Det skulle ställa helt nya krav på Sveriges kommuner att erbjuda behandling för spelberoende.

Oavsett när en lagändring kan komma till stånd så bör Stockholms stad tydliggöra sitt ansvar att erbjuda behandling för spelberoende, på samma villkor som substansberoende. De sociala konsekvenserna för de drabbade och deras anhöriga kan jämföras med dem som uppstår till följd av missbruk av alkohol, narkotika och läkemedel. Dessutom bör Stockholms stad erbjuda särskild behandling för personer med spelproblem, i likhet med bland annat Göteborg och Malmö.

Jag föreslår att kommunfullmäktige beslutar

att behandling för spelberoende ur biståndssynpunkt ska handläggas på samma sätt som substansberoende

att särskilt utformad psykologisk behandling för spelberoende ska erbjudas

Stefan Nilsson (MP)